

ת"פ 23872/02/19 - מדינת ישראל- פמ"ד נגד מוחמד אלנמר-בעצמו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 23872-02-19 מדינת ישראל נ' אלנמר
תיק חיצוני: 30197/2019

בפני כבוד השופט יובל ליבדרו
המאשימה: מדינת ישראל- פמ"ד ע"י ב"כ עו"ד רמי אלמכאוי
נגד מוחמד אלנמר-בעצמו ע"י ב"כ עו"ד אסתר בר ציון
הנאשם:

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בביצוע שתי עבירות של החזקת נשק ושתי עבירות של הובלה ונשיאה של נשק, עבירות לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפא ו-144(ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

כתב האישום

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי לנאשם היכרות מוקדמת עם אדיב ועם ואיל (להלן: "אדיב" ו-"ואיל"). ביום 12.7.2018 הוכנס סוכן משטרה (להלן: "סוכן") לתאו של אדיב בעת שזה היה עצור מבלי שידע כי מדובר בסוכן. במסגרת ההיכרות שנוצרה ביניהם פנה אדיב אל הסוכן והציע למכור לו כלי נשק תמורת תשלום. הסוכן הסכים לכך, והשניים הסכימו שישוחחו ביניהם לאחר שישוחררו ממעצרם. במסגרת הסיכום, בין החודשים יולי עד ספטמבר במספר רב של מועדים, התקיימו שיחות טלפון בין אדיב לסוכן, בין היתר, לצורך קידום וביצוע של עסקת מכירת נשק. בעקבות האמור קשר אדיב קשר עם ואיל למכור נשק לסוכן, ובהמשך קבע עם הסוכן לפגוש אותו ביום 23.1.2019 בצומת בית קמה (להלן: "הצומת") על מנת למכור לו שני כלי נשק מסוג "קרלו גוסטב" בסכום של 12,000 ₪ לכל אחד. במקביל יצר ואיל קשר עם אחר בשם יחיא וקשר עמו קשר במסגרתו יגיע יחיא לצומת בין השעות 12:55 ל-18:00 ויספק להם את כלי הנשק שימכרו לסוכן.

בעקבות האמור ביום 23.1.2019 סמוך לשעה 18:50 החנה הסוכן את רכבו בתחנת הדלק בצומת, כשברשותו סכום של 25,000 ₪ לצורך קניית כלי הנשק והמתין לאדיב. במקביל הגיעו אדיב וואיל לצומת. אדיב יצא מהרכב, נכנס לרכב הסוכן, ספר את הכסף ויחד המתינו להגעת כלי הנשק. בהמשך הצטרף גם ואיל אל הרכב. בהמשך שוחח ואיל עם יחיא והאיץ בו להגיע עם כלי הנשק. יחיא הגיע לצומת, נעמד מחוץ לרכב הסוכן והראה לסוכן בטלפון הנייד מספר כלי נשק שברשותו אותם הוא מעוניין למכור, אמר לסוכן כי מי שאמור להביא את כלי הנשק יגיע בקרוב וניסה לשכנע אותו להמתין.

לאחר שהסוכן המתין זמן מה להגעת כלי הנשק הודיע הסוכן ליחיא כי הוא אינו מתכוון להמתין עוד וכי

אין הוא מעוניין לרכוש ממנו את כלי הנשק.

בעקבות האמור, התקשר אדיב אל הנאשם, אמר לו כי יש אדם שמעוניין לקנות ממנו נשק וביקש ממנו להביא עבורו כלי נשק לצומת לצורך מכירתם לסוכן והנאשם הסכים לכך. בהמשך הגיע הנאשם לצומת ברכב והחנה ליד רכב הסוכן. אדיב יצא מרכב הסוכן אל רכב הנאשם שמסר לו שקית לבנה ובתוכה נשק מסוג תת מקלע מאולתר ביחד עם שתי מחסניות ריקות. אדיב נטל את הנשק והמחסניות ומיד לאחר מכן מסר אדיב את הנשק לידי הסוכן. הסוכן הוציא את הכסף שברשותו על מנת למסרו לאדיב בתמורה לנשק. בשלב זה עצרו כוחות המשטרה שהיו במקום במסגרת פעילות משטרתית את אדיב, ואיל והנאשם.

תסקירים

3. בעניינו של הנאשם התקבלו שני תסקירים של שירות המבחן.

מהתסקיר הראשון (מיום 5.2.2020) עלה כי הנאשם כבן 21 (בתסקיר המשלים תוקן וצוין כי הוא בן 23), רווק, סיים 11 שנות לימוד, עזב את לימודיו על מנת לתמוך בפרנסת משפחתו, עבד טרם מעצרו בעסק המשפחתי בתחום עבודות עפר ונקלע לחובות כספיים על רקע בניית ביתו.

שירות המבחן ציין כי הנאשם נעדר עבר פלילי, כי לא נפתחו כנגדו תיקים נוספים מאז מעצרו, כי הוא לוקח אחריות על משפחתו וכי אף שהודה בביצוע העבירות הוא מתקשה לקחת אחריות עליהן. הנאשם מסר כי רכש את הנשק מאחד ממכריו ורצה למכור אותו בעקבות מצבו הכלכלי.

שירות המבחן מסר כי הנאשם שולב במסגרת צו פיקוח מעצרים בקבוצה טיפולית וכי אף שהנאשם ערך מאמצים לעמוד בכללי הקבוצה הרושם הוא כי הנאשם התקשה לשתף באופן פתוח מעולמו הפנימי, התקשה לקבל גבולות חיצוניים ופנימיים וגילה נוקשות לערוך בחינה עצמית ביחס להתנהלותו השולית.

בנוסף שירות המבחן התרשם כי הנאשם מקיים קשרים חברתיים שוליים, כי הוא מתקשה לבחון לעומק את בחירותיו, כי הוא נוטה לשתף באופן מצומצם באשר להתנהלותו השולית, כי התקשה לשמור על יציבות בתחום הלימודי והתעסוקתי, כי הוא פועל באופן אימפולסיבי ומתוך רצון להפיק רווחים כלכליים מהירים וכי ההליכים המשפטיים אינם מהווים גורם מרתיע עבורו. שירות המבחן התרשם כי קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצד הנאשם. שירות המבחן המליץ להשית על הנאשם עונש מוחשי ההולם את חומרת מעשיו.

מהתסקיר משלים (מיום 5.8.2020) שהוזמן לבקשת ההגנה עולה כי בפגישה פרטנית שקיים שירות המבחן עם הנאשם הודה הנאשם בביצוע העבירות, סיפר כי הוא רכש את הנשק מתוך צורך בתחושת כח וערך. כן מסר כי הוא עובד במשך תקופה ארוכה בעסק משפחתי, הצהיר כי ערך תהליך התבוננות של בחירותיו והביע רצון להשתלב בתכנית טיפולית כדי לבחון את דפוסי התנהלותו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם עדיין מתקשה לקחת אחריות ממשית על התנהלותו, כי הוא משליך אותה על אחרים וכי הוא פועל על מנת להפיק רווח כלכלי מהיר. שירות המבחן הוסיף כי ההליך המשפטי ומעורבות משפחת הנאשם בחיי הנאשם מהווים כיום גורם מרתיע עבור הנאשם.

שירות המבחן שינה את המלצתו העונשית מהתסקיר הקודם, והמליץ, נוכח המוטיבציה החדשה של הנאשם להשתלב בהליך טיפולי, גילו הצעיר והעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי להטיל עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה במסגרתו ישולב הנאשם בתכנית טיפולית מתאימה.

טיעוני הצדדים

4. בין הצדדים לא הושגה הסכמה עונשית במסגרת ההסדר, וכל צד טען באופן "חופשי".

5. המאשימה טענה בכתב והשלימה טיעוניה על-פה כי מתחם העונש ההולם נע בין שלוש לחמש שנות מאסר וחצי. המאשימה עתרה לעונש של 46 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס כספי. המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, לחומרה היתרה ולפוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש בעבירות נשק לרבות מתוך החשש לתאונות בידי המחזיק בנשק או לשימוש זדוני בנשק. המאשימה הפנתה להתעצמות התופעה של החזקת נשק בלתי חוקי ולממדיה בקרב המגזר הבדואי ולצורך בהתערבות בית המשפט בהשתתפות ענישה מרתיעה בעבירות אלו. המאשימה הפנתה לחלקו של הנאשם בביצוע העבירה, לנגישותו לכלי הנשק, לסוג הנשק, לנזק שיכול היה להיגרם לו הנשק היה מגיע לידיים עברייניות ולסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות.

המאשימה הפנתה לתסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם, לעובדה כי הנאשם לקח אחריות חלקית על מעשיו ולהתרשמות שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות פורצת חוק.

המאשימה התייחסה לעונשים שהושתו על שותפיו של הנאשם (על יחיא שהורשע בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע נגזר עונש של 17 חודשי מאסר (פרי אימוץ הסדר עונשי "סגור"); על ואיל שהורשע בעבירה של מתן אמצעים לפשע נגזר עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות (פרי אימוץ הסדר עונשי "סגור") ובעניינו של אדיב הגיעה המאשימה להסדר טיעון במסגרתו תטען לעונש ראוי של 18 חודשי מאסר). המאשימה טענה כי עניינו של הנאשם חמור יותר מעניינם של יתר המעורבים ומכאן שיש להשית עליו עונש חמור יותר. בטיעוניה על-פה הבהירה המאשימה כי ההסדרים בפרשה נעשו לאחר בחינה מדוקדקת של הראיות והטענות שהועלו במסגרת המשא ומתן שנערך עם כלל המעורבים.

המאשימה הפנתה להנחיית פרקליט המדינה לעניין מדיניות הענישה בעבירות נשק והגישה פסיקה לתמיכה בטיעוניה.

6. ב"כ הנאשם טענה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם צריך לנוע בין 9 ל-24 חודשי מאסר. ב"כ הנאשם עתרה לחרוג ממתחם העונש לו טענה משיקולי שיקום וביקשה להשית על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. לחלופין עתרה ב"כ הנאשם לעונש ברף התחתון של מתחם העונש לו טענה, דהיינו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ב"כ הנאשם אף הסכימה לרכיב ענישה של קנס.

ב"כ הנאשם הפנתה לנסיבות ביצוע העבירות, ובפרט לכך שהנאשם החזיק ונשא נשק מאולתר

ומחסניות ריקות, לחלקו ולמעורבותו הנמוכה של הנאשם במעשים, לעובדה כי לנאשם לא היה כל קשר עם הסוכן ולעובדה כי הנאשם לא היה יעד מודיעיני אליו הופנה הסוכן.

מנגד, הפנתה ב"כ הנאשם לחלקם המשמעותי של יתר המעורבים באירוע, בדגש על חלקו של אדיב שהיה היוזם והמחולל של העסקה, ומי שהיה בקשר עם הסוכן. ב"כ הנאשם טענה כי תיקון כתבי האישום למעורבים האחרים במסגרת הסדרי הטיעון שנערכו עימם לא התבססו על קשיים ראיתיים ומכאן שהתנהלות המאשימה פגעה בנאשם והפלתה אותו לרעה. ב"כ הנאשם הפנתה גם לפער בין העונשים שנגזרו על כל אחד מהמעורבים האחרים לעונש לו טוענת המאשימה בעניינו של הנאשם, וזאת גם בשים לב לעבר הפלילי של חלק מהמעורבים.

ביחס לפסיקה שצרפה המאשימה טענה ב"כ הנאשם כי זו אינה רלוונטית לעניינו, שכן בחלקה היא מתייחסת לעבירות חמורות יותר ובחלקה מתייחסת לנאשמים בעלי נתונים אישיים שונים משל הנאשם.

ב"כ הנאשם הפנתה לתסקירי שירות המבחן, לשינוי ולהפנמה של הנאשם את מעשיו ולשינוי שחל ביחס להמלצה העונשית של שירות המבחן.

ב"כ הנאשם הפנתה להודאת הנאשם ולחיסכון בזמן שיפוטי, לעובדה כי מדובר במעידה חד פעמית של הנאשם, לגילו של הנאשם, לעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, לפגיעה של עונש מאסר בנאשם ולתקופה בה היה הנאשם עצור או מצוי בתנאים מגבילים לרבות במעצר בפיקוח אלקטרוני.

כן הפנתה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה לפיה יש מקום לצמצום מאסרים נוכח מגפת הקורונה והחלטת בית המשפט העליון בבג"ץ תנאי הכליאה (בג"ץ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח'** (פורסם בנבו, 13.6.2017).

ב"כ הנאשם הפנתה גם למכתב המלצה של מעסיקו של הנאשם ולפסיקה מטעמה.

7. הנאשם אמר את דברו. הנאשם הביע צער על מעשיו ומסר כי לא יחזור על מעשיו.

דיון והכרעה

8. סבורני כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם צריך לנוע בין 18 ל-36 חודשי מאסר. בקביעת המתחם התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כפי שאפרט להלן.

9. הנאשם פגע בערכים המוגנים של שמירה על שלומו ובטחונו של הציבור.

10. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו אינה מבוטלת וזאת בשים לב לסוג הנשק (תת מקלע מאולתר ומחסניות) אותו החזיק והוביל הנאשם שלא כחוק, לזמינות של הנשק שהיה בידי הנאשם ולסיבות שבעטין ביצע את העבירות.

אודות החומרה הנשקפת לציבור שעה שנשק מוחזק ומובל שלא כדין וללא פיקוח, ואודות הצורך להשית במקרה שכזה עונש מאסר ממושך גם במקרים שהנאשמים נעדרי עבר פלילי.

ראו ע"פ 9702/16 סאמי אבו אלולאיה נ' מדינת ישראל. (פורסם בנבו, מיום 13.9.2017), פסקה 3:

"ככלל, בפסיקת בית משפט זה באה לידי ביטוי, בשורה ארוכה של פסקי דין, מדיניות של החמרה בענישה בעבירות נשק (ראו למשל: ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן [פורסם בנבו] (19.1.2014); ע"פ 2251/11 נפאע נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 7 (4.12.2011); ע"פ 6371/11 מדינת ישראל נ' הייבי [פורסם בנבו] (18.12.2011); ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.6.2013)). גם כאשר מדובר בעבירות של החזקה ונשיאת נשק שלא כדין בלבד, בית משפט זה עמד לא פעם על החומרה הרבה הטמונה בעבירות אלו ועל הצורך להרתיע מפניהן בדרך של הטלת עונשי מאסר..." (דגש לא במקור, י' ל').

בפסיקת בית המשפט העליון הובהר כי מגמת ההחמרה והצורך בהטלת עונשי מאסר נכונים גם ביחס למי שהוא נעדר עבר פלילי. לעניין זה ראו למשל ע"פ 2564/19 איברהים אזברגה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.07.2019), פסקה 10:

"...בית משפט זה עמד בשורה ארוכה של פסקי דין על חומרתן הרבה של עבירות הנשק ועל הסכנה הגבוהה במיוחד לשלום הציבור וביטחוננו הטמונה בנשיאה והחזקה של נשק. הדבר חמור שבעתיים במציאות הישראלית שבה נשק בלתי חוקי עשוי לשמש הן לפעילות חבלנית עוינת על רקע ביטחוני הן לפעילות עבריינית...לפיכך, קיימת בפסיקה מגמת החמרה ברמת הענישה של המעורבים בעבירות נשק תוך מתן ביטוי עונשי הולם לסכנה הנשקפת מהן; וזאת במטרה להרתיע את היחיד והרבים גם יחד מפני ביצוען. ברירת המחדל בעבירות נשק היא אפוא מאסר בפועל גם כאשר הנאשם נעדר עבר פלילי, כבענייננו" (דגש לא במקור, י' ל').

כן ראו ע"פ 6989/13 חנא פרח נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 25.2.2014), פסקה 13; רע"פ 2718/04 פואד אבו דאחל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.3.2001).

לא למותר לציין כי ניסיון החיים במציאות הישראלית מלמד כי ישנו בסיס מוצק לחשש כי נשק שהוחזק באופן לא חוקי יימצא בסופו של יום בידי גורמים עברייניים או עוינים שיעשו בו שימוש לפגיעה בגוף ובנפש. לעניין זה ראו ע"פ 5220/09 הייתם עוואודה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.12.2009) (להלן: "עניין עוואודה").

לצד כל זאת, נתתי דעתי אף ביחס לשאלת מידת הפגיעה בערכים המוגנים, גם לכך שבענייננו הנשק נתפס על-ידי המשטרה עם מעצרו של המעורבים ואף לכך שלא נעשה בו שימוש.

11. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות נתתי משקל לסיכון ולפוטנציאל הנזק שיכול היה להיגרם לו היה הנשק מגיע לידיים עוינות או עברייניות; לסוג הנשק ולטיבו (נשק התקפי) ולזמינות של הנשק שבידי הנאשם לביצוע העסקה.

לקולא נתתי משקל לחלקו של הנאשם במעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן, לרבות לנקודות הזמן בה החל להיות מעורב באירוע; לעובדה כי לא היה לו חלק בקשר ישיר עם הסוכן; לעובדה כי בסופו של יום הנשק לא הגיע לידיים עברייניות או עוינות; לעובדה כי לא נעשה בנשק שימוש; לעובדה כי מדובר בכלי נשק אחד, מאולתר, ולעובדה כי המחסניות היו ריקות.

12. בית המשפט העליון קבע כי יש לתת ביטוי עונשי הולם ומרתיע לעבירות הנשק, תוך העדפת האינטרס הציבורי על פני האינטרסים האישיים של הנאשמים. בשנים האחרונות קרא בית המשפט העליון פעם אחר פעם להחמיר בענישה בעבירות נשק, קריאה אשר באה לידי ביטוי בשורת פסקי דין. לעניין זה ראו למשל: ע"פ 2702/18 נסר ח'ליפה נ' מדינת ישראל (30.07.2019); ע"פ 971/19 מדינת ישראל נ' מחמד געביס (פורסם בנבו, 11.07.2019); ע"פ 1826/19 סאמר אבו עסא נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.03.2019); ע"פ 4450/11 עספור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8.2.2012); ע"פ 2044/11 מדינת ישראל נ' בלוצר קובסקי, (פורסם בנבו, 8.2.2012) וע"פ 1323/13 חסן ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 05.06.2013).

אף ביחס לעבירות בהן הורשע הנאשם הדגיש בית המשפט העליון כי: "בית משפט זה עמד פעמים רבות על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות בנשק ובכללן העבירה של החזקת נשק או נשיאתו שלא כדין. עבירות אלה מקימות סיכון חמור לשלום הציבור וביטחונו ומחייבות "ליתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הרחקת מבצע העבירה מן החברה לתקופת מאסר ממשית לריצוי בפועל" (ע"פ 3877/16 פאדי ג'יבאלי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 17.11.2016), פסקה 6 אליו הפנתה המאשימה).

בשים לב להערת פתיחה זו, יש להכיר בכך שהפסיקה הנוהגת בעבירות נשק היא מגוונת ותלויה היא בנסיבות ה"עושה", לרבות גילו, עברו הפלילי ושאלת שילובו בהליך טיפולי-שיקומי, ובעיקר בנסיבות ה"המעשה" לרבות סוג הנשק, פוטנציאל הסיכון הנשקף ממנו, היקף הנשק שנתפס, סוג העבירה שעבר הנאשם בנשק, המניע לביצוע העבירה, האם נעשה שימוש בנשק ואופי השימוש ועוד נסיבות המשפיעות על מידת העונש.

ביחס לענישה הנוהגת אצין כי עיינתי בפסיקה שצרפו הצדדים, ומטבע הדברים בעבירות בהן מנעד

הענישה הוא רחב ניתן למצוא פסיקה התומכת בעמדה העונשית של כל צד. לחלק מהפסיקה אתייחס להלן.

בע"פ 3156/11 **זראיעה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.02.2012), אותו צרפה המאשימה דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם, אב ל-4 ילדים, ללא עבר פלילי, המנהל אורח חיים נורמטיבי, שנשא והוביל אקדח, מחסנית טעונה וקופסאות עם כדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ והותיר על כנו עונש של 24 חודשי מאסר.

בע"פ 2892/13 **עודתאללה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.9.2013) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם צעיר נעדר עבר פלילי, שנשא והוביל אקדח עם מחסנית ריקה תחת מושבו. בית המשפט לא מצא להתערב במתחם העונש שנקבע אשר עמד על 12 עד 36 חודשי מאסר בפועל והותיר על כנו עונש של 21 חודשי מאסר בפועל בצירוף ענישה נלווית.

בע"פ 4329/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.10.2010), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם צעיר נעדר עבר פלילי שהורשע בעבירות של החזקה ונשיאה של אקדח טעון בתחמושת והותיר על כנו עונש של 20 חודשי מאסר.

בע"פ 135/17 **מדינת ישראל נ' סמיר בסל** (פורסם בנבו, 8.3.2017) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המאשימה על קולת העונש בעניינו של נאשם שהורשע בעבירות של החזקה ונשיאת נשק (תת מקלע מאולתר ומחסנית) והמיר את עונשו ל-18 חודשי מאסר חלף 12 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי תוך שהוא מציין כי אין הוא ממצה את הדין עם הנאשם. בית המשפט העליון ציין כי אף שקיימת בפסיקה רמת ענישה דומה לעונש שנגזר על הנאשם אין להתעלם ממגמת ההחמרה בעבירות נשק.

בע"פ 2564/19 **איברהים אזברגה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.7.2019) (להלן: "עניין אזברגה") נדחה ערעורו של נאשם נעדר עבר פלילי שנידון לעונש של 16 חודשים בגין הרשעתו בעבירה של נשיאת נשק (אקדח ומחסנית)

בע"פ 6699/19 **עאהד אלטורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 2.7.2020) אותו צרפה ב"כ הנאשם, קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של עסקה אחרת בנשק ובנשיאת נשק (אקדח ומחסנית) והמיר את עונשו ל-9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות חלף 22 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי תוך התחשבות בתקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני ובעיקר נוכח ההליך השיקומי המשמעותי שעבר הנאשם. בעניינו, כעולה מתסקיר שירות המבחן, הנאשם טרם החל בהליך

שיקומי ממשי ואך הביע נכונות לעבור הליך שכזה.

בע"פ 2837/19 **מדינת ישראל נ' מוראד אבו צעלוק** (פורסם בנבו, 10.6.2019), אותו צרפה ב"כ הנאשם, חזרה בה המדינה מערעור שהגישה על פסק הדין של בית המשפט המחוזי במסגרתו הטיל על הנאשם עונש של ששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות בגין ביצוע עבירה של החזקת נשק פרט ללכך שצו המובחן בעניינו יוארך בשנה נוספת.

דא עקא, שבאותו מקרה הנאשם לא הורשע בעבירה של הובלת נשק כי אם בעבירה קלה יותר של החזקת נשק. בנוסף הנאשם גם עבר הליך שיקום לאורך תקופה ארוכה, נתון, שכאמור, לא מתקיים בעניינו.

בת"פ (מחוזי-י"ם) 17520-03-14 **מדינת ישראל נ' אלהוה** (פורסם בנבו, 31.12.2014) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בעבירה של הובלת נשק (תת מקלע מאולתר) עונש של 20 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי-חיפה) 31034-06-17 **מדינת ישראל נ' סעיד מסרי** (פורסם בנבו, 17.4.2018), גזר בית המשפט המחוזי על נאשם צעיר ללא עבר פלילי שהורשע בעבירה של נשיאת נשק (תת מקלע מאולתר ומחסנית כשבתוכה כדור) עונש של 18 חודשי מאסר.

13. לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי, ובתוך המתחם נתתי משקל להודאתו של הנאשם ולחיסכון בזמן שיפוטי הנגזר מכך, לנסיבותיו האישיות-משפחתיות של הנאשם לרבות לגילו הצעיר, לעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, לנזק שהעונש יגרום לנאשם ולמשפחתו, לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ללא שנפתחו לנאשם תיקים נוספים ולפגיעה בחירות שחוזה עד עתה הנאשם במעצר של ממש ובמעצר בפיקוח אלקטרוני.

מן הצד השני סבורני כי יש לתת משקל בענייניו גם לשיקולי ההרתעה. דומה כי אין צורך להכביר מילים אודות ממדי תופעת החזקת הנשק והשימוש בו באופן בלתי חוקי. תופעה זו הפכה "מכת מדינה" בכלל ו"מכת אזור" בפרט, וקריאות הציבור לרבות מהמגזר אליו משתייך הנאשם עצמו, להילחם בתופעה זו מתיישבות עם הפסיקה הענפה של בית המשפט העליון מהשנים האחרונות, כפי שצוטט לעיל.

הטלת עונש מרתיע לצורך מאבק בתופעה שכזו, אף אם זו לא הוכחה באופן אמפירי, היא נדרשת ונכונה. בעניין מאבק ב"תופעות עברייניות" באמצעות ענישה מרתיעה ראו פסקה 34 בע"פ 1127/13 **גברזגיי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.01.2014) וההפניות שם.

14. כפי שיפורט להלן מצאתי להעמיד את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם אותו קבעתי

וזאת חרף קיום שיקולי הרתעה וחרף נתונים מסוימים שעלו בתסקירי שירות המבחן שלא החמיאו לנאשם. בהחלטתי זו נתתי משקל לשיקולים לקולה שפורטו לעיל אך גם לשיקולי השיקום ולשיקולים הקשורים במידת מה לעקרון האחידות בענישה, כפי שיפורט להלן.

15. כאמור, נתתי דעתי לתסקיר של שירות המבחן ולהמלצתו העונשית.

שירות המבחן שינה את המלצתו העונשית בין התסקיר הראשון לתסקיר המשלים נוכח המוטיבציה **הראשונית** שגילה הנאשם להשתלב בהליך שיקומי ונוכח התרשמותו כי הנאשם נמצא בהליכי הפנמה של התנהלותו השולית.

להמלצת שירות המבחן חשיבות לא מבוטלת, ואולם בסופו של יום כשמה כן היא-המלצה. בית המשפט לא מחויב לקבל המלצה זו ובמקרה המתאים לבית המשפט הסמכות לדחותה. מטבע הדברים שירות המבחן מתמקד בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובשיקומו, ואולם בית המשפט אמון על בחינת אינטרסים רחבים ונוספים דוגמת שיקולי הגמול וההרתעה, שמהם לא ניתן להתעלם בענייננו.

כמפורט לעיל, שירות המבחן ציין (בתסקיר הראשון) כי הנאשם מקיים קשרים עם חברה שולית, פועל באופן איפולסיבי ומתוך רצון להפיק רווחים כלכליים מהירים. אף מהתסקיר המשלים עולה כי הנאשם עד עתה לא עבר כל הליך טיפולי (למעט השתלבות בקבוצה במסגרת פיקוח מעצרים) כי אם אך הביע רצון להשתלב בהליך שכזה וגם עתה מתקשה הוא לקחת אחריות ממשית על התנהגותו ונוטה להשליך אחריות על אחרים.

מן האמור עולה כי לא ניתן לומר שהנאשם השתקם, ואף יש קושי לומר שיש **"סיכוי של ממש"** שהנאשם ישתקם כדרישתו של סעיף 40ד(א) לחוק העונשין.

בע"פ 6637/17 **אליזבט קרנדל נ' מדיעת ישראל** (פורסם בנבו, 18.4.2018) התייחס בית המשפט העליון לתיבה זו של "סיכוי של ממש שישתקם" וציין כי :

"במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום במסגרת סעיף 40ד לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה... ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א)" (פסקאות 24-25 לפסק דינה של כב' השופטת ד' ברק-ארז).

בענייננו כעולה מתסקיר שירות המבחן, לא ניתן לומר שיש שינוי **מהותי** בהתייחסות הנאשם לאירוע

העבירה, לרבות בעניין אופן נטילת האחריות, ויותר מכך, לא ניתן לומר שיש אינדקציות לקיומו של **תהליך שיקומי-טיפולי מוצלח**. כאמור הנאשם עד עתה השתלב בקבוצה טיפולית אחת, במסגרת צו פיקוח מעצרים, והדיווחים מהשתלבותו לא היו חיוביים. כל שיש בידנו עתה, לאחר קבלת ההמלצה הראשונית של שירות המבחן להטיל על הנאשם ענישה מוחשית, זה רצון ראשוני של הנאשם להשתלב בעתיד בטיפול.

לעניין דחיית העדפת מסלול שיקומי כאשר מדובר בהליך שיקום ראשוני ראו בין היתר ע"פ 2933/14 **אהרון צדיק נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.09.2019), פסקה 10; עניין **אזברגה** הנ"ל, פסקה 9.

נוכח האמור לא התרשמתי שיש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם.

לצד זאת, והגם שדחיתי המלצתו העונשית של שירות המבחן, סבורני כי אכן יש לתת משקל מסוים גם לשיקולי השיקום בעניינו של הנאשם וזאת נוכח גילו הצעיר, העדר עבר פלילי, החרטה שהביע ומאפייני אישיותו כמפורט בתסקיר. משקל זה יבוא לידי ביטוי בהעמדת עונשו של הנאשם בחלק התחתון של המתחם שנקבע, כאשר מובהר כי אלמלא מתן משקל זה לשיקומו של הנאשם עונשו צפוי היה להיות חמור יותר.

לעניין שימוש בשיקול השיקום בתוך מתחם העונש ההולם, להבדיל משימוש בשיקול זה לצורך חריגה ממתחם העונש ההולם, ראו בין היתר פסקאות 11-16 בע"פ 5634/16 **דוד אור שחר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 27.10.2016); ע"פ (מחוזי-נצרת) 17061-12-17 מדינת ישראל נ' אזולאי (פורסם בנבו, 26.10.2017), פסקאות 41 ו-42.

עקרון האחידות בענישה

16. ב"כ הנאשם הפנתה לעקרון האחידות בענישה ולעונשים שהושתו על השותפים וטענה כי נוכח העובדה שהנאשם לא היה מעורב בליבת המעשים ובקשר עם הסוכן יש להשית עליו עונש נמוך יותר מהשותפים שמעורבתם הייתה גבוהה מזו של הנאשם.

סבורני כי ככלל דינה של טענה זו להידחות.

בענייננו, כאמור בטיעוני המאשימה, הורשע ואיל בעבירה של מתן אמצעים לפשע ונדון על-פי הסדר "סגור" ל-9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; יחיא הורשע בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ונידון על-פי הסדר "סגור" ל-17 חודשי מאסר ואילו בעניינו של אדיב הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפי המאשימה תטען לעונש הולם של 18 חודשי מאסר. יצוין כי לא נמסר לבית המשפט באילו עבירות הורשע אדיב.

מן האמור עולה כי ואיל ויחיא הורשעו בעבירות קלות באופן משמעותי מהעבירות בהן הורשע הנאשם.

בע"פ 9545/09 אלדין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.03.2010) נקבע כי עקרון אחידות הענישה מתייחס לשוויון בין נאשמים שאופי העבירות והנסיבות האישיות שלהם דומים:

"עקרון חשוב - אך לא יחיד - שעלינו לקחת בחשבון הינו עקרון אחידות הענישה. עקרון זה נגזר מעקרון שיוויון הנאשמים בפני החוק, ומורה כי על מצבים דומים מבחינת אופי העבירות והנסיבות האישיות של הנאשמים ראוי להחיל, במידת האפשר, שיקולי ענישה דומים... משמעות הכלל היא שמקום בו מורשעים מספר נאשמים באותה פרשה, ומעשיהם דומים, אחריותם המשותפת תבוא בעיקרון לידי ביטוי בעונש דומה שיוטל עליהם (ע"פ 9937/01 חורב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (6), 752, 738 (2004))" (דגש לא במקור י' ל').

אכן, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם הצטרף לעסקת הנשק רק בשלב מאוחר, וזאת לאחר שיחיא שהיה אמור לספק את הנשק לא סיפק אותו ואף לא מכך שלנאשם לא היה קשר עם הסוכן ולא היווה עד מודיעיני (על-פי טענת ב"כ הנאשם שלא נסתרה על-ידי ב"כ המאשימה בדיון), ואולם אין בנתונים אלה כדי לעמוד בסתירה למה שיוחס לנאשם במישור העובדתי בכתב האישום ואף לא לעבירות שיוחסו לו. כזכור, הנאשם הוא זה שהחזיק בתת המקלע, הוא זה שהוביל אותו למקום המפגש על מנת להשלים את העסקה והכל, לדבריו (בפני שירות המבחן); על מנת להפיק מהעסקה רווח כלכלי מהיר.

יודגש, כעולה מעובדה 20 לכתב האישום המתוקן, שהנאשם הוביל את הנשק למקום המפגש כשהוא מודע ומסכים לכך שהנשק ימכר לאדם אחר.

הנאשם כאמור לא הורשע בעבירה של סחר בנשק ואף לא בעבירה של ניסיון לסחור בנשק או בסיוע לסחר בנשק. הנאשם הורשע בעבירות המשקפות את מעשיו.

העונשים שהוטלו על המעורבים האחרים והעבירות השונות שיוחסו להם גובשו לאחר משא ומתן בין הצדדים והן תוצאה של המערכת הראייתית לרבות הקשיים הראייתיים שהיו קיימים ביחס לכל אחד מן המעורבים וכוח המיקוח של כל מעורב ומעורב במשא ומתן כנגזר מכך. דברים אלו אף נלמדים מהצהרת ב"כ המאשימה בדיון הטיעונים לעונש שהתנהל לפני. ב"כ הנאשם לא הציגה כל ראיה שיש בה לסתור הצהרה זו של ב"כ המאשימה ומכאן שחזקת תקינות המנהל ממנה זכאית המאשימה להנות לא נסתרה.

לא זו אף זו. העונשים שהוטלו על יחיא וואיל הם כאמור עונשים שניתנו במסגרת אימוץ הסדר טיעון "סגור", עונשים שמוטלים לאחר בחינת שיקולים שונים של בית המשפט ביחס לשיקולים הנשקלים בגזירת עונש שלא במסגרת הסדר טיעון "סגור".

מעבר לכל האמור, הלכה פסוקה היא כי עקרון אחידות הענישה מכוון עצמו לא רק אל המעורבים

הנוספים במסגרת אותה פרשה כי אם גם אל אלה שהורשעו בעבירות ומעשים דומים בפרשות ובתיקים אחרים, ואין הכרח להעדיף את השוויון ה"פנימי" בין הנאשמים באותה פרשה על-פני השוויון ה"חיצוני" בין נאשם בתיק מסוים לנאשם בתיק אחר שהורשע בעבירות ובנסיבות דומות. בעניין זה ראו למשל ע"פ 6544/16 ניסנצ'וב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.02.2017) פסקה 9:

"דא עקא, עקרון אחדות הענישה אינו מתמצה ביחסיהם של שני נאשמים באותה הפרשה; עיקרון זה מחייב גם את בחינת עניינו של נאשם ביחס לנאשמים אחרים בעבירות ובנסיבות דומות... לעתים מתעורר מתח בין שני פנים אלו. כך, כאשר על נאשם אחד הוטל עונש מקל יחסית, אולי מקל מדי, ועל נאשם אחר באותו אירוע הוטל עונש הולם וסביר... האם יש לבכר את השוויון שבין שני הנאשמים, אף שבכך יפגע השוויון שבין המערער לנאשמים דומים? אין, ולא ראוי שתהיה, תשובה חד-משמעית לשאלה הזו. בכל מקרה לגופו נדרש בית המשפט לאזן בין מתחים אלו, תוך שיש לזכור, ראשית, כי "עקרון אחדות הענישה אינו חזות הכל. השיקול בדבר אחדות הענישה הינו שיקול אחד מבין מכלול השיקולים שעל בית המשפט לשקול על מנת להגיע לתוצאת מאוזנת המגשימה את תכלית ההגנה על עניינו של הציבור והפרט".

ולאחר שאמרנו את הדברים וחרף הקושי שתואר להלום את טענות ב"כ הנאשם בעניין זה, יהא זה מן הצדק לתת משקל גם לעניין זה. תחושת הצדק בסיטואציה זו אינה נוחה וסבורני כי יש מקום להתחשב גם בכך במסגרת גזירת דינו של הנאשם, כאשר מובהר כי אלמלא מצב חריג זה שנוצר ביחס לפער הגדול שבין הנאשם לחלק מהמעורבים, עונשו של הנאשם היה חמור יותר.

בעניין זה, של תחושת "חוסר נוחות" עקב פער שנוצר בענישה אף כאשר אין שוויון ממשי בין הנאשמים, ראו בין היתר ע"פ 6080/16 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 06.12.2016) פסקאות 18-20; ע"פ 2447/13 קליין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 08.04.2014) פסקה 20.

17. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 18 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי המעצר.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של 3 שנים מיום שחרור הנאשם ממאסרו, שהנאשם לא יעבור עבירת נשק.
- ג. קנס בסך ₪ 7,500 או 60 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-3 שיעורים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.2.2021.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ז אלול תש"פ, 16/09/2020, במעמד הנוכחים.